

בש"פ 4852/14 - העוררת: רחל מורגנשטרן נגד המשיבה: מדינת ישראל, משיב פורמלי: דוד מורגנשטרן

בבית המשפט העליון
בש"פ 4852/14

לפני: כבוד השופט י' עמית

העוררת: רחל מורגנשטרן

נ ג ד

המשיבה: 1. מדינת ישראל
משיב פורמלי: 2. דוד מורגנשטרן

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
מיום 25.6.2014 בתיק מ"ת 18985-07-12 שניתנה
על ידי כב' השופט צ' גורפינקל

בשם העוררת: עו"ד תמיר סולומון
בשם המשיבה 1: עו"ד שרית משגב

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט צ' גורפינקל) מיום 25.6.2014 במ"ת
18985-07-12 בגדרה נדחתה בקשה העוררת לשחרור הרכב אשר תפוס בידי המשיבה.

1. נגד המשיב הפורמאלי, הנאשם בתיק העיקרי (להלן: הנאשם), בנה של העוררת, הוגש ביום 10.7.2012 כתב
אישום המייחס לו עבירות על חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975; פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961
וחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון). על פי המתואר בכתב האישום בתקופה שבין
ינואר 2011 למאי 2012 פעל הנאשם יחד עם האחרים להונות את רשויות המס ולהתחמק מתשלומי מע"מ ומס הכנסה
בסכומי עתק.

במסגרת כתב האישום התבקש חילוט הרכב וסך של 13,000 ₪ שנתפסו אצל הנאשם במזומן.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למתן סעדים זמניים ברכוש בהתאם לסעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון אשר מחיל בשינויים המחוייבים את הוראות סעיפים 36ג עד 36י לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים). המשיבה ביקשה מבית המשפט ליתן צו לתפיסת כלי הרכב, צו לרישום עיקול במשרד הרישוי ורשם המשכונות לטובת המשיבה, להורות לחברת הביטוח לרשום את המשיבה כמוטב יחיד בפוליסות הביטוח של הרכב וכן ליתן צו למכירת כלי הרכב על ידי האפוטרופוס הכללי והפקדת תמורתו בחשבון האפוטרופוס.

בית משפט קמא נעתר לבקשה וביום 10.7.2012 נתן צו זמני בנוגע לרכוש המבוקש. העוררת ידעה על קיום הדיון, ובא כוחה אף נכח וטען בדיון.

3. בחלוף כשנתיים הגישה העוררת "בקשה לשחרור תפוס בהתאם לסעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969" (להלן: הפסד"פ), במסגרתה התבקש בית המשפט להורות על שחרור הרכב, הואיל והמבקשת נזקקת לרכב כדי לממשו ולהתקיים מהתמורה בגינו, וכן לסייע לנאשם לגביו נטען כי הוא נמצא במצב קשה.

בהחלטתו מיום 25.6.2014 דחה בית המשפט את הבקשה וקבע כי אף שהרכב רשום על שמה של העוררת, מדובר באישה מבוגרת שאינה מחזיקה ברישיון נהיגה; וכי הרכב היה בשימוש הנאשם מרבית הזמן, כך שברור שהעוררת אינה הבעלים האמיתית של הרכב, ורישומו על שמה נועד לכאורה להרחיק את הנאשם מהרכב. צוין כי התיק העיקרי עומד בפני סיום, בעוד הצדדים ממתנים להכרעת הדין, ואילו גורלו של הרכב ייקבע בהתאם להכרעת הדין.

4. כנגד החלטה זו הוגש הערר שבפניי.

אקדים ואציין כי הבקשה הוגשה כאמור בהתאם לסעיף 34 לפסד"פ לפיו רשאי בית משפט שלום לצוות כי חפץ שנתפס מכוח סעיף 32 לפסד"פ, יימסר לתובע הזכות בתפוס. אולם בענייננו, כפי שנכתב במפורש בהחלטת בית משפט המחוזי מיום 10.7.2012, הרכב נתפס בהתאם לצו זמני שנתן בית המשפט, ולא מכוח הוראות סעיף 32 לפסד"פ.

סעיף 36 לפקודת הסמים קובע כדלקמן:

ערעור

36ה. ערעור של מי שטוען לזכות ברכוש שחולט לפי סעיף 36א וערעור על החלטת בית המשפט לפי סעיף 36ד יהיו בדרך שמערערים על החלטה בענין אזרחי, ואולם אם ניתנה ההחלטה בגזר דין והוגש ערעור על פסק הדין, רשאי בית המשפט שלערעור לשמוע גם את ערעורו של מי שטוען לזכות ברכוש.

סעיף 36ו(ד)(2) העוסק בצווים זמניים שניתנים להבטחת אפשרות מימוש החילוט, קובע כי "על החלטת בית משפט מחוזי לפי סעיף זה כערכאה ראשונה ניתן לערער לפני בית המשפט העליון שידון בערעור בשופט אחד". לטעמי,

עמוד 2

יש לפרש את סעיף 36 כחל גם על ערעור על צו זמני שניתן מכוח סעיף 36, ולפיכך היה על העוררת לערער על ההחלטה בדרך שמערערים על החלטה בעניין אזרחי.

בהקשר זה אציין כי הפרוצדורה לגבי מעמדו של טוען לזכות ברכוש בשלב הדיון בצו הזמני ובערעור על החלטה שניתנה בשלב זה, אינה ברורה, ועמד על כך השופט זילברטל בבש"פ 5630/13 כוכב נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (25.8.2013) (להלן: עניין כוכב):

בית משפט זה קבע בעבר, כי בפקודה ובתקנות קיים חסר באשר למעמדו של הטוען לזכות ברכוש בשלב הדיון בצווים הזמניים, שבגדרם יש אף אפשרות ליתן כל הוראה שתבטיח את האפשרות של מימוש החילוט (ובכלל זה מכירת נכס שיש יסוד להניח כי ערכו לא יישמר לאורך זמן), אך יחד עם זאת נקבע כי חסר זה תוקן באמצעות הפרקטיקה בכך שבפעול מעניקים לטוענים לזכות ברכוש מעמד כבר בשלב הדיון בצווים הזמניים:

'הפרקטיקה' מתקנת את שהחסיר המחוקק ובכך מגנה היא על זכות הקניין של הטוען לזכות ברכוש ומונעת פגיעה לא מידתית בזכות זו. ראוי לדעתי לעגן בהוראות חוק מפורשות את מעמדו של הטוען לזכות ברכוש כבר בשלב הדיוני של מתן צו זמני בפני אותו בית משפט המוסמך לתת צו זמני - בית המשפט המחוזי (דברי השופט (כתוארה אז) מ' נאור בבש"פ 6159/01 אבו עמר נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 817, 825-826 (2002)).

אציין כי בעניין כוכב היה זה הנאשם שהגיש את הערר, בעוד שבענייננו העוררת היא הטוענת לזכות, ומשכך, אני סבור כי היה עליה להגיש ערעור בדרך שמערערים על החלטה בעניין אזרחי. די בכך כדי לדחות את הערר.

5. מעבר לנדרש אוסיף כי כאמור בהחלטת בית משפט קמא, ההליך העיקרי קרוב לסימו, באשר אם יורשע הנאשם יתקיים דיון בבקשה החילוט של המשיבה ובמסגרת דיון זה תוכל העוררת לטעון לעניין זכויותיה ברכב. עוד אציין כי בהודעת העוררת במשטרה מיום 27.6.2012 שצורפה לערר נאמר:

"שאלה אני שואל אותך שוב גברתי, האם יתכן שביקשו ממך לרשום את הרכב על שמך למרות שהרכב לא נרכש על ידך

תשובה אני אמור את האמת אך מבקשת לא להראות את העדות הזאת למישהו מבני משפחתי, אני מצטערת מאד אך אומר לכם את האמת, הוא כתב את זה על שמי כי הוא לי דוד שהוא לא רוצה את זה על שמו אך הוא לא פירט את האמת" (הדגשות הוספו - י"ע).

מדברים אלו עולה כי נראה בשלב זה שהעוררת אינה הבעלים האמיתי של הרכב.

העוררת הלינה על כך שבית המשפט לא בחן חלופות מידתיות הולמות לשחרור הרכב, כגון איסור דיספוזיציה, שעבוד פוליסת הביטוח לטובת המדינה או הפקדת ערבות, אך דומה כי אפשרויות אלו לא עולות בקנה אחד עם בקשתה לממש את הרכב כדי להתקיים מתמורתו (על כך שמתן הסעד הזמני כפוף לעיקרון המידתיות ראו לדוגמה עניין

כוכב, בפסקה 10 והאסמכתאות שם).

6. אשר על כן דין הערר להידחות.

ניתנה היום, י' באב התשע"ד (6.8.2014).

שׁוֹפֵט
